

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. In iis nihil reperitur adversum regiæ auctoritati; quæ semper tota integra conservata est. Deliberationes Ecclesiæ Gallicanæ spectantur tantùm velut consilium Regi datum. Indigent ejus consensu & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

I. X. Anno 1408. decreta est neutralitas. Ecclesia Gallicana modum prescribit tenendum in dispensationibus, iudiciis appellationum, & provisionibus Beneficiorum, donec durabit ea neutralitas. Ea statuta confirmata sunt à Principe & à Concilio Pisano.

X. Post extinctum schisma, Carolus sextus Ecclesiam Gallicanam reduxit in suam antiquam libertatem. Magni momenti est ejus constitutio.

I. **S**UB Carolo sexto, Carolo septimo, & Ludovico duodecimo Concilia Gallicana novam rursus faciem sumpsisse videntur. Attamen si res propius introspectiatur, deprehendere licet id nihil aliud esse quam continuationem celebrationis Conciliorum regionum, cum accessione quadam exteriori fulgoris, quo dignitas Ecclesie Gallicane illustratur. Certè occasiones quæ tunc inciderunt, magni momenti erant, quòd ageretur de reformatione Ecclesie in capite & in membris, adeo ut ad obtinendum id quod destinatum erat, necessarium fuerit inveteratis corruptelis opponere consensum universæ Ecclesie Gallicane, quæ eam ob causam omnium oculis proponi debuit, ut amplitudo ejus clarius eluceret in conventu generali.

II. Attamen in Conciliis illis, quæ ab anno millesimo trecentesimo nonagesimo quarto usque ad annum millesimum quadragesimum quadragesimum frequentissima fuerunt, nihil regie auctoritati adversum reperitur. Contrà, in iis deprehenditur integra executio jurium regionum quæ in initio hujus libri annotata sunt, ad Regem nimirum pertinere jus convocandi Ecclesiam Gallicanam, proponendi materiam quam in conventu agitari voluerit, examinandi res in eo decretas, easque, si visum fuerit expedire, approbandi, earumque executionem jubendi. Duobus modis fieri potest illud examen, vel cum consilio illustriorum virorum ex tribus regni ordinibus, vel etiam ex sententia minoris numeri. Primi modi exempla superius proposita sunt, quoad tempora secundæ Regum nostrorum dynastie & initia tertiæ. Unde factum ut Hincmarus ad Regem Ludovicum Balbum scribens anno DCCCLXXVII. dicat: *Quia de generalibus Ecclesie ac regni negotiis sine generali primorum regni consilio & consensu speciale dare consilium nescio, & consensum deliberare non valeo, nec presumo.* At nunc videbimus Consilium regium ad pauciores esse redactum; cum è contrà corpus Ecclesie firmetur præsentia plurimorum hominum eruditorum, ut in conventibus negotia accuratius expendantur. Nunquam tamen discedere oportet ab hac certissima regula, deliberationes Ec-

clesie Gallicane considerari non posse aliter quam velut consilium Regi datum, easque executioni non posse mandari absque consensu & confirmatione ejus. Præterea decreta illa rata esse non possunt, si quid statutum fuerit quoad politiam ecclesiasticam adversum canonibus Conciliorum generalium in regno susceptorum. Oportet autem ut eorum sententia congruant statuti Conciliorum, ita ut eò tantum tendant ut audentem canonum interpretentur, aut extendant. Sed Regum ea semper dignatio fuit, etiam illa ætate, ut ab eis tanquam à capite fluere existimarentur bona consilia, tribuebantque ipsi decretis auctoritatem, executionemque maturabant, pro reformatione politie ecclesiasticæ; conventus verò Ecclesie Gallicane, in quibus negotia agitabantur, consilium suum subministrabant. Propositio hæc à Joanne Iuvenale de Vrfinis Advocato regio in Curia Parlamenti propugnata fuit in congregatione Ecclesie Gallicane quæ anno millesimo quadragesimo sexto habita est Parisiis. Advocati hujus regij verba refert filius ejus Joannes Iuvenalis de Vrfinis Archiepiscopus Remensis in historia Caroli sexti: *Il monstra deux choses. L'une, la puissance du Roy de France, qui est le bras dextre de l'Eglise, & qu'il luy loit & doit assembler les personnes ecclesiastiques de son Royaume touchant le fait de l'Eglise, pour avoir Conseil, & en iceluy presider comme Chef, quand il en est requis; & sans aucune requeste de personne, si bon luy sembloit; comme au cas qui s'offroit, où il avoit esté requis de par l'Université & d'aucuns Prelats & personnes ecclesiastiques. Et que sans supplication de personne, quand il verroit estre expedient, le pourroit faire, & en iceluy conclure, & faire executer ce qui seroit conclu & avisé en iceluy Conseil.* Ea verò sic reddi Latine possunt: *Duo quedam ostendit, inquit Archiepiscopus Remensis de patre suo loquens. Primum quidem, Regi Francorum, qui dextrum Ecclesie brachium est, eam inesse auctoritatem, ut quoties causa Ecclesie agitur, si Concilium Ecclesie Gallicane ab eo petatur, congregare illud & possit & debeat, in eoque præsidere tanquam caput. Deinde, posse Regem illud ipsam, etiam non rogatum, si majestati ejus visum foret expedire uti Concilium habeatur. Nunc quidem id fecisse eum juxta preces Academia Parisiensis & quorundam Prælatorum & personarum ecclesiasticarum. Addidit dein, posse Regem, si ea cause inciderent propter quas ipse putaret celebrandum esse Concilium, posse inquam illum, etiam nullo rogante, personas ecclesiasticas regni sui evocare, in eo autem Concilio cavere uti decreta condantur, quibus ipse robor &*

firmiorem auctoritate sua tribuet. Hujus regiae auctoritatis clara documenta extant in modo agendi qui tunc temporis usurpatus est ad sopiendum diuturnum illud schisma quod Ecclesiae unitatem scidit per multos annos.

III. Cùm Carolus quintus Rex Clementi septimo Avenione sedenti adhæsisset in schismate, filius ejus Carolus sextus pariter cum universo regno adhæsit Benedicto decimo tertio, quem post Clementis obitum Cardinales Avenioni commorantes elegerant, postquam eis pollicitus fuisset amplexurum se omnes vias quae proponerentur pro unione Ecclesiae, etiam usque ad cessionem sive resignationem Papatus inclusivè. Summa cura conatus est Carolus ad unitatem revocare contententes, tam eum qui Romae commorabatur, quam qui Avenioni. Ut autem investigaret quam in primis ratione id assequi posset, in Concilio generali, sive per viam compromissi, aut cessionis, Concilium congregavit Praelatorum Capitulum, Nobilium, Communitatum, Doctorem in Theologia & in utroque Iure, aliorumque procerum: qui censuerunt viam cessionis securiorem esse, breviorum, ac omnium maximè honestam & decoram, porrò eam fidelium conscientiam in tuto collocaturam, ac schisma prorsus extingueram.

IV. Ex diversis ordinibus constatam fuisse hanc congregationem discimus ex literis Caroli sexti, in quibus sic habetur: *Convocavimus Concilium Praelatorum, Capitulum, Nobilium, Universitatum, plurium sacre paginae & utriusque Iuris Doctorem, religiosorumque devotorum, & aliorum procerum regni nostri: intra quos visis diligenter atque discussis ac digestis maturè pluribus viis, tandem per opinionem ipsius convocati Concilii comperimus assumendam &c.* Quare cum cautione quadam intelligendus est Archiepiscopus Remensis in sua historia, in qua ait Regem anno MCCCXIV. congregasse Parisiis Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, monachos, & alias personas ecclesiasticas, ut sententiam eorum exquireret in causa hujus schismatis, *pour avoir leurs avis de proceder en cette matiere.* Verba enim haec non excludunt Nobiles aut ceteros quos Rex evocaverat, tamen indicant eos in corpore Ecclesiae Gallicanae constitutos non fuisse, sed in Consilio regio. Unde factum ut eorum quoque sententia, aequè ac sententia Praelatorum, secundum quam subtractio hujusmodi decreta est, mentio fiat in decreto anni MCDVI. lato contra epistolam quandam Academiae Tolosanae: *Praelatos, Universitates, viros devotos, Principes insuper & Duces, Barones, Militiæ. & cetera Regni & Del-*

phinatus & utriusque brachij supposita accitos ad Concilium acciri & congregari feceramus. Item in literis Caroli sexti datis anno millesimo quadringentesimo septimo: *Avons par plusieurs & diverses années fait assembler par devers nous en nostre ville de Paris les Prelats & le Clergé & plusieurs des Princes de nostre sang, Barons, Universitéz des Estudes, & autres sages & preud'hommes de nostre Royaume en tres-grand nombre, pour avoir sur ce leur avis & conseil.* Quae sic Latine reddi possunt: *Coram nobis per plures diversosque annos congregari fecimus in civitate nostra Parisiensi Praelatos clericumque & plures ex Principibus nostri sanguinis, Barones, Universitates studiorum, & alios sapientes & prudentes viros regni nostri in magno numero, ut super ea re sententiis consiliiisque eorum pareremur.*

V. At ex historia Joannis Juvenalis de Ursinis discimus ordinem observatum in rogandis personarum ecclesiasticarum sententiis, qui melius explicari non potest quam ipsis verbis auctoris: *Pour demander les opinions, & en faire les relations au Roy & à son Conseil, fut ordonné Messire Simon de Cramant Patriarche d'Alexandrie & Evêque de Carcassone; qui estoit un des principaux du Conseil du Roy, & notable Cleric.* Les Prelats & autres personnes ecclesiastiques furent tous assemblez au Palais à Paris. Ea verò Latino sermone ita reddi possunt: *Ad rogandas autem sententias, relationemque de iis ad Regem & ad Consilium ejus faciendam, constitutus est Dominus Simon de Cramando Patriarcha Alexandrinus & Episcopus Carcassonenensis, vir unus è primis in Consilio Regis, & notabilis Clericus, id est, plurimum rerum ac literarum peritia clarus.* Praelati igitur cum aliis personis ecclesiasticis congregati fuere Parisiis in Palatio. Infra: *Le Patriarche leur exposa comme le Roy les avoit mandez pour avoir leur avis & conseil des manieres de proceder & de trouver la voye d'y parvenir. Lors lesdits Prelats, en gardant les loüables costumes anciennes, firent une Procession par la grand' Sale du Palais, & par la Cour, pour venir à la Sainte Chapelle; où fut dite une Messe du saint Esprit par un Prelat pour invoquer l'ayde de Dieu, à ce qu'il les voulut inspirer à bien deliberer. Puis s'en retournerent en ladite Sale. Et les fit le Patriarche jurer qu'ils diroient leur vraie opinion, sans aucune fiction ny partialités & demanda à chacun son opinion; dont il y en eut plusieurs belles & hautes. Et finalement tous furent d'opinion que la voye de cession estoit la plus expediente, imò necessaire à trouver union, & meillente que la voye de compromis, dont aucuns avoient touché. Laquelle deliberation fut rapportée au Roy, aux Seigneurs du Sang & du Grand Conseil; lesquels en furent tres-*